

آیین نامه پژوهشی دوره فقه و اصول مدرسه شهیدین (ره) سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴

مقدمه:

برای پویایی هرچه بیشتر دوره فقه و اصول و بازدهی بهتر برنامه، طلاب عضو این دوره در کنار تحصیل، به پژوهش نیز می‌پردازند و برای هر نوع فعالیت پژوهشی اعضاء امتیاز خاصی در نظر گرفته شده و در پرونده پژوهشی ایشان درج می‌گردد.

واحد پژوهش دوره فقه و اصول با توجه به اهداف برنامه، در سه بخش ذیل فعالیت خواهد کرد.

- آموزش‌های لازم برای پژوهش
- پژوهش
- بهره برداری از پژوهش‌های انجام شده

آموزش‌های لازم برای پژوهش

آموزش‌های لازم برای پژوهش به شرح ذیل می‌باشد:

<ul style="list-style-type: none"> - کارگاه آشنایی با رایانه (ویندوز، ورد و تایپ) - کارگاه آشنایی با نرم‌افزارهای اسلامی - کارگاه جزوه‌نویسی - کارگاه روش نگارش علمی 	پایه ۷	
<ul style="list-style-type: none"> - کارگاه مقاله‌نویسی (مقاله علمی ترویجی) 	پایه ۹	
<ul style="list-style-type: none"> - کارگاه تقریرنویسی 	سال اول	۳ ۳ ۳ ن ن
<ul style="list-style-type: none"> - کارگاه پایان‌نامه‌نویسی 	سال دوم	
<ul style="list-style-type: none"> - کارگاه مقاله‌نویسی (مقاله علمی پژوهشی) 	سال چهارم	

تبصره ۱: کلیه کارگاه‌های فوق برای پایه مربوطه الزامی بوده و همچنین افرادی که احیانا به عنوان الحاقی به پایه‌های بالاتر پذیرفته می‌شوند، لازم است در کارگاه‌های پایه‌های قبل، شرکت نمایند. این کارگاه‌ها در اول هر سال تحصیلی برگزار می‌گردد.

تبصره ۲: کسانی که این کارگاه‌ها را گذرانده‌اند با ارائه مدرک معتبر یا شرکت در آزمون مربوطه، از شرکت در آن معاف خواهند شد.

نکات:

- در هفته اول سال تحصیلی، اردویی یک‌روزه برگزار می‌شود که در آن ضمن برقراری کارگاه جزوه‌نویسی، ضرورت دوره فقه و اصول و اهمیت دوره سطح (از جمله اهمیت کتاب‌های رسائل، مکاسب و کفایه) تبیین می‌گردد.

- کارگاه روش نگارش علمی در طول سه ماهه اول سال تحصیلی برگزار می‌گردد.
- اجرای ضوابط جزوه‌نویسی و نگارش علمی از طرف استاد ناظر پیگیری و نظارت می‌شود.
- روش تحقیق فقهی در ضمن کارگاه مقاله‌نویسی پایه نهم آموزش داده می‌شود.

پژوهش

جزوه‌نویسی

- طلاب پایه هفتم تا یازدهم جزوه‌های درسی خود را به ترتیب ذیل ارائه می‌نمایند:
- پایه هفتم منحصرًا از درس مکاسب، پایه هشتم منحصرًا از درس رسائل و پایه‌های نهم، دهم و یازدهم به صورت اختیاری از درس مکاسب یا کفایه الاصول جزوه درسی ارائه می‌نمایند.
 - ارائه یک جزوه درسی در پایه‌های هفتم و هشتم الزامی و در پایه‌های نهم، دهم و یازدهم تشویقی می‌باشد. ارائه جزوه در دیگر در تمام پایه‌ها نیز تشویقی می‌باشد.
 - مراد از جزوه این است که شخص با قلم و ساختاربندی خود بیان استاد در تبیین مطلب را بنویسد و حداقل به یکی از شروح و حواشی معتبر دیگر مراجعه نماید.
 - در نگارش بهتر است اختلافات شرح و حاشیه با متن مطرح شود و نقطه نظرات و ملاحظات نویسنده جزوه به طور مجزا آورده شود.

تقریر نویسی

طلاب درس خارج تقریر درس فقه و اصول استاد را همراه با مراجعه و اظهار نظر شخصی خود ارائه می‌دهند.
نکات:

- در سال اول و دوم درس خارج ارائه تقریر یکی از دو درس (فقه یا اصول) الزامی است و به ارائه تقریر درس دیگر، تشویقی تعلق می‌گیرد.
- در سال سوم درس خارج به بعد، به ارائه تقریر هر کدام از دو درس (فقه و اصول) تشویقی تعلق می‌گیرد.

مقاله‌نویسی پایه ۹ تا ۱۱

مقاله‌نویسی از پایه نهم و پس از شرکت در کارگاه مقاله‌نویسی (مقاله علمی ترویجی) آغاز می‌گردد. در این برنامه اعضای پایه ۹ تا ۱۱ باید سالانه یک مقاله علمی ترویجی در ۲۰ الی ۴۰ صفحه (هر صفحه ۲۵۰ کلمه) ارائه نمایند.

مقاله‌نویسی و پایان‌نامه‌نویسی مقطع خارج

طلاب درس خارج در زمینه مقاله و پایان‌نامه به شرح ذیل اقدام می‌نمایند:

سال اول	- ارائه خلاصه ۲ مقاله از مجلات علمی تخصصی حوزوی یا علمی پژوهشی (طبق لیستی که از طرف معاونت پژوهش ارائه می‌شود)
سال دوم	- ارائه موضوع و طرح تفصیلی پایان‌نامه سطح ۳ حوزه
سال سوم	- تدوین و دفاع از پایان‌نامه سطح ۳ حوزه
سال چهارم	- ارائه مقاله علمی پژوهشی (مقاله استخراج شده از پایان‌نامه نیز پذیرفته می‌شود)
سال پنجم	- ارائه موضوع و طرح تفصیلی پایان‌نامه سطح ۴ حوزه
سال ششم	- تدوین و دفاع از پایان‌نامه سطح ۴ حوزه
سال هفتم به بعد	- ارائه مقاله علمی پژوهشی در هر سال تحصیلی (مقاله استخراج شده از پایان‌نامه نیز پذیرفته می‌شود)

تشویق ممتازین پژوهشی

۳۰ امتیاز از ۱۰۰ امتیاز ممتازین آموزشی- پژوهشی به پژوهش اختصاص دارد و تشویقی‌ها بر اساس آن اعمال خواهد شد.

تذکر: ممتاز پژوهشی در هر نیم فصل کسی است که کل برنامه‌های پژوهشی نیم فصل را انجام داده باشد لذا کسانی که غیبت غیرموجه یا غیبت موجه معتابه دارند ممتاز نخواهند بود.
تبصره: حد غیبت موجه معتابه را در مورد هر فرد شورای اجرایی فقه و اصول معین می‌کند.

بهره برداری از پژوهش‌های انجام شده

- تلاش در جهت ارائه مقالات واجد شرایط به مطبوعات و پیگیری درج آن مقالات در مطبوعات.
- درج مقالات واجد شرایط در سایت مدرسه و مجله «نگاه» مدرسه.
- ارائه مقالات ممتاز به همایش‌های علمی.

تذکر: اقدامات زیر در جهت بالنده شدن برنامه پژوهش مطمح نظر قرار خواهد گرفت:

- الف) اعطای جایزه به نویسندگان مقالات خوب و عالی.
- ب) برقراری ارتباط با نهادها و مراکزی مانند اداره اوقاف، سازمان حج و زیارت و ... جهت دریافت پژوهش‌های سفارشی آنان تا از این رهگذر علاوه بر رشد علمی طلاب، کمک هزینه نیز به دست آید.
- ج) ایجاد پژوهشکده فقه و اصول متشکل از فارغ التحصیلان دوره که در مورد موضوعات مورد نیاز و مصوب هیئت علمی، پژوهش کنند و ماحصل آن به صورت کتاب یا مقاله به چاپ برسد.
- د) تشکیل انجمن فارغ التحصیلان.

پیوست ها

پیوست (۱)

جدول فعالیت‌های پژوهشی اعضای دوره فقه و اصول

برنامه‌هایی که قید (تشویقی) ندارند الزامی می‌باشد.

<ul style="list-style-type: none"> - شرکت در جلسات آموزش رایانه (ویندوز، ورد و تایپ) - شرکت در کارگاه آشنایی با نرم افزارهای اسلامی - شرکت در کارگاه جزوه نویسی - شرکت در کارگاه روش نگارش علمی - ارائه جزوه درسی فقه 	پایه ۷	
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه جزوه درسی اصول 	پایه ۸	
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه جزوه درسی (تشویقی) - شرکت در کارگاه مقاله نویسی (مقاله علمی ترویجی) - ارائه مقاله علمی ترویجی 	پایه ۹	
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه جزوه درسی (تشویقی) - ارائه مقاله علمی ترویجی 	پایه ۱۰	
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه جزوه درسی (تشویقی) - ارائه مقاله علمی ترویجی 	پایه ۱۱	
<ul style="list-style-type: none"> - شرکت در کارگاه تقریر نویسی - ارائه تقریر درس خارج - ارائه خلاصه ۲ مقاله از مجلات علمی تخصصی یا علمی پژوهشی 	سال اول	درس خارج
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه تقریر درس خارج - شرکت در کارگاه پایان نامه نویسی - ارائه موضوع و طرح تفصیلی پایان نامه سطح ۳ حوزه 	سال دوم	
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه تقریر درس خارج (تشویقی) - تدوین و دفاع از پایان نامه سطح ۳ حوزه 	سال سوم	
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه تقریر درس خارج (تشویقی) - شرکت در کارگاه مقاله علمی پژوهشی - ارائه مقاله علمی پژوهشی (مقاله استخراج شده از پایان نامه نیز پذیرفته می‌شود) 	سال چهارم	
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه تقریر درس خارج (تشویقی) - ارائه موضوع و طرح تفصیلی پایان نامه سطح ۴ حوزه 	سال پنجم	
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه تقریر درس خارج (تشویقی) - تدوین و دفاع از پایان نامه سطح ۴ حوزه 	سال ششم	
<ul style="list-style-type: none"> - ارائه تقریر درس خارج (تشویقی) - ارائه مقاله علمی پژوهشی در هر سال تحصیلی (مقاله استخراج شده از پایان نامه نیز پذیرفته می‌شود) 	سال هفتم به بعد	

پیوست (۲)

نکات مشترک جزوه‌نویسی و تقریرنویسی

- جزوات و تقریرات باید به صورت هفتگی و الزاما تایپ شده ارائه شود.
- جزوات و تقریرات توسط استاد ناظر مربوطه به این صورت ارزیابی خواهد شد: ۷ نمره برای تتبع، ۷ نمره برای تحقیق و ۶ نمره برای تنظیم و رعایت قواعد نگارشی.

نمره	توضیحات
کمتر از ۱۴	تصحیح جزوه و تقریر (در صورت عدم تصحیح، عدم ارائه محسوب می‌شود)
۱۴ تا ۱۷	کسب نمره قبولی، عدم دریافت تشویقی
۱۷ تا ۱۹	دریافت تشویقی (هر دو ماه، معادل نصف شهریه)
۱۹ تا ۲۰	ممتاز شناخته شدن، بهرمندی از تشویق خاص

- به ازای هر هفته عدم ارائه جزوه یا تقریر معادل سه بیستم از شهریه کسر خواهد شد.
- در صورت ارائه جزوه و تقریر به زبان عربی تشویقی تعلق می‌گیرد.

نکات مقاله‌نویسی پایه ۹ تا ۱۱

- در مقالات پایه ۹ تا ۱۱ اظهار نظر و تجزیه تحلیل مطالب نمره تشویقی دارد.
- موضوع مقالات پایه ۹ تا ۱۱ منحصر در موضوعاتی محدود و در زمینه فقه و اصول می‌باشد که فهرست آن توسط معاونت پژوهش در اختیار محققین قرار می‌گیرد. البته سایر موضوعات پیشنهادی در صورت تصویب مانع ندارد.

نکات مقاله‌نویسی و پایان‌نامه‌نویسی مقطع خارج

- مقالات سالانه درس خارج باید ۲۰ تا ۴۰ صفحه (۲۵۰ کلمه‌ای) در یکی از موضوعات فقه، اصول، درایه و رجال باشد.
- در مقالات درس خارج، تحقیق (اظهار نظر و تجزیه و تحلیل مطالب) الزامی است.
- افرادی که مشغول پایان‌نامه می‌باشند لازم است طبق زمانبندی اعلام شده، گزارشی از مراحل آن ارائه نمایند. این افراد پس از دفاعیه و اصلاحات، فایل ورد و پرینت پایان‌نامه را ارائه می‌دهند تا در کتابخانه نگهداری شود.
- تلاش خواهد شد با مسئولین مربوطه در مرکز مدیریت حوزه، هماهنگی به عمل آید تا بررسی و تصویب پایان‌نامه‌های طلاب عضو برنامه، در مدرسه انجام گیرد.
- به پایان‌نامه‌های با درجه عالی (۱۸ به بالا) معادل یک ماه شهریه تشویقی تعلق می‌گیرد.

نکات مشترک مقاله‌نویسی در مقطع سطح و خارج

- امکان تحقیق مشترک (دو یا چند نفره) وجود ندارد.
- مقاله‌نویسی زیر نظر استاد ناظر انجام می‌گیرد.
- موضوع پیشنهادی باید نو و جزئی باشد و به تصویب استاد ناظر برسد.
- موضوع انتخاب شده باید ظرفیت حداقل حجم خواسته شده را دارا باشد در غیر اینصورت باید موضوع دیگری انتخاب شود.
- مقالات حتماً تایپ شده باشد و اصول و قواعد تایپ و نگارش طبق جزوه «نکاتی پیرامون نگارش مقاله» در آن رعایت شود و در پایان فایل کامپیوتری آن به معاونت پژوهش ارائه شود.
- افزایش تعداد صفحات با موافقت استاد ناظر بلا مانع است.
- صفحات با در نظر گرفتن کلمات پاورقی محاسبه می‌شود.
- پژوهشگر باید از منابع اصلی استفاده کند. در مقطع سطح، حداقل ۱۲ منبع و در مقطع درس خارج حداقل ۱۵ منبع.
- فرم طرح تحقیق مقاله باید زیر نظر استاد ناظر تکمیل و در ابتدا با امضای استاد ناظر به پژوهش ارائه شود و سپس به شخص تحویل گردد و در پایان نگارش کل مقاله همراه اصل مقاله به پژوهش تحویل گردد.
- مراحل بعدی مقاله‌نویسی همچون ارائه فیش و نگارش بخشی از مقاله، توسط استاد ناظر کنترل شود و هر فرد فرم امضا و تأیید شده توسط استاد ناظر را به پژوهش ارائه نماید.
- اعضای دوره فقه و اصول موظفند تا ۲۵ هر ماه گزارشی از روند نگارش مقاله (بر اساس اطلاعیه سیر مقاله‌نویسی) به معاونت پژوهش تحویل دهند و فرم گزارش مقاله‌نویسی را تکمیل نمایند، همچنین مراحل مختلف مقاله را در زمان بندی مشخص شده ارائه نمایند، در غیر این صورت غیبت محسوب می‌گردد و به ازای هر غیبت $\frac{3}{10}$ شهریه کسر خواهد شد.
- ارزیابی مقاله بر اساس فرم ارزیابی (تهیه شده در معاونت پژوهش) توسط استاد ناظر انجام می‌گیرد. اگر اساتید ناظر تصحیح نکردند یا در دسترس نبودند توسط اساتید دیگر معاونت پژوهش تصحیح شود.
- از طرف معاونت پژوهش اساتیدی برای نظارت بر مقالات معرفی می‌گردند که در مقطع سطح حداقل دارای پایان نامه سطح ۳ و برای درس خارج دارای پایان نامه سطح ۴ و یا از اساتید می‌باشند.
- کسانی که مقالات آنها ممتاز شناخته شود، تشویق می‌شوند.
- به ارائه مقالات به زبان عربی تشویقی جداگانه تعلق می‌گیرد.